

ΠΕΡΙΛΗΨΗ – Οδηγίες

ΒΗΜΑΤΑ

1. Διαβάζουμε προσεκτικά το κείμενο
2. Καταγράφουμε το θεματικό/νοηματικό του κέντρο
3. Υπογραμμίζουμε σε κάθε παράγραφο τις λέξεις -κλειδιά ή τις φράσεις-κλειδιά (και κρατάμε σημειώσεις)
4. Καταγράφουμε τον πλαγιότιτλο της κάθε παραγράφου (διευρυμένο)
5. Συνθέτουμε και γράφουμε την περίληψη με δικά μας λόγια, χρησιμοποιώντας το θεματικό κέντρο, και τους πλαγιότιτλους (ή με τις λέξεις -κλειδιά και τις σημειώσεις που κρατήσαμε από κάθε παράγραφο)
6. Η σύνδεση αυτών των συστατικών μερών γίνεται με τη χρήση διαρθρωτικών λέξεων και ρημάτων
7. Επιλέγουμε από την αρχή τη σύνταξη (ενεργητική ή παθητική) και τη διατηρούμε ως το τέλος

Τα ΟΧΙ στην περίληψη

- Αποφεύγουμε να χρησιμοποιήσουμε αυτούσιες τις λέξεις/ φράσεις του κειμένου
- Δε σχολιάζουμε τις απόψεις του συγγραφέα, ούτε αναλύουμε ή διευκρινίζουμε
- Παραλείπουμε τα παραδείγματα, τις μεταφορές
- Δεν προσπαθούμε να μιμηθούμε το ύφος του κειμένου
- Αποφεύγουμε την υπερβολική αφαίρεση και γενίκευση

ΒΑΣΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΥΚΝΩΣΗΣ

α) απαλοιφή ονοματικών ή άλλων προσδιορισμών (π.χ. η όμορφη πόλη = η πόλη)

β) απόδοση εννοιών της ίδιας οικογένειας μ' έναν περιεκτικό όρο (π.χ. οι εφημερίδες, τα περιοδικά , η τηλεόραση, το ραδιόφωνο= τα μέσα μαζικής ενημέρωσης)

γ) αντικατάσταση μιας σειράς ενεργειών από μια φράση που συνοψίζει την όλη πράξη (π.χ. ξύπνησε, σηκώθηκε από το κρεβάτι, ντύθηκε, πλύθηκε ,έφαγε γρήγορα το πρωινό του ,πήρε τη τσάντα του κι έφυγε για το σχολείο = ετοιμάστηκε και πήγε στο σχολείο)

δ) αντικατάσταση μιας περιόδου από τη λεκτική πράξη που δηλώνει (π.χ. Η μητέρα του Νίκου είπε στον καθηγητή της τάξης ότι στο γιο της έτυχε μια οικογενειακή υποχρέωση ,κοιμήθηκε αργά και γι' αυτό δεν ήρθε στο σχολείο τη Τρίτη = Η μητέρα του Νίκου δικαιολόγησε τις απουσίες του γιου της)

ε) η σύμπτυξη στην ίδια περίοδο των νοημάτων δύο ή περισσότερων παραγράφων ,στις οποίες παρατηρείται συνάφεια ως προς το περιεχόμενο ,μέσω δευτερευουσών προτάσεων.

στ) αντικατάσταση δευτερευουσών προτάσεων από μετοχές (π.χ. Συχνά οι πολιτικοί συνδέονται με διαπλεκόμενα συμφέροντα ,γεγονός που τροφοδοτεί αφορμή για ποικίλες αντιδράσεις = προκαλώντας ποικίλες αντιδράσεις)

Σύνταξη της περίληψης σε μια παράγραφο

Θεματική περίοδος:

Ο συγγραφέας/ αρθρογράφος τον κειμένου αναφέρει /ται, παρουσιάζει, προβάλλει, προβληματίζεται, τονίζει, επισημαίνει κτλ...(ακολουθεί το θεματικό κέντρο του κειμένου)

Λεπτομέρειες:

- Η δεύτερη περίοδος αποτελεί την περιληπτική διατύπωση της πρώτης παραγράφου και συνδέεται με την πρώτη περίοδο με τη χρήση μιας διαρθρωτικής λέξης ή φράσης π.χ. αρχικά κτλ.
- Ακολουθούμε την ίδια διαδικασία για όλες τις επόμενες παραγράφους
- Διασφαλίζουμε την αλληλουχία και τη συνοχή των νοημάτων με τις κατάλληλες διαρθρωτικές λέξεις ή φράσεις. π.χ. Επίσης τονίζει..., παράλληλα επισημαίνει..., προσθέτει ακόμα..., αντίθετα προβάλλει..., επιπλέον υποστηρίζει ...κτλ.

Κατακλείδα:

Ο συγγραφέας του κειμένου καταλήγοντας, συμπεραίνει... κτλ.(περιληπτική διατύπωση της τελευταίας παραγράφου)

Ρήματα που χρησιμοποιούμε στην περίληψη

Ο συγγραφέας, αρθρογράφος κλπ....

1. Αναφορικής όψης: διατυπώνει τη γνώμη, προτείνει, δηλώνει, εισηγείται, ανακοινώνει, αναφέρει, μνημονεύει, παραθέτει αυτολεξεί (ένα άλλο κείμενο), σχολιάζει, ερμηνεύει, συζητά (ένα άλλο κείμενο), παρατηρεί, διαπιστώνει, ορίζει με ακρίβεια, προσδιορίζει, καθορίζει, αποσαφηνίζει, διευκρινίζει, επεξηγεί, εξηγεί, αιτιολογεί, ονομάζει, αποκαλεί, χαρακτηρίζει, συγκρίνει, αντιπαραθέτει, αντιπαραβάλλει, επιχειρηματολογεί (υπέρ ή κατά), υπερασπίζεται, υποστηρίζει, υπεραμύνεται, συνηγορεί, συμφωνεί με, ταυτίζεται με, δικαιολογεί, ανασκευάζει, απορρίπτει, αντικρούει, αντιτείνει, αντιπροτείνει, τεκμηριώνει, στηρίζει (την άποψη του), αποδεικνύει, δείχνει, κρίνει, αξιολογεί, αποτιμά, διαβεβαιώνει, βεβαιώνει, ισχυρίζεται, αποφαίνεται, υποστηρίζει, επιμένει (ότι), προβλέπει, λέει, σημειώνει, τονίζει, επισημαίνει, υπογραμμίζει, πραγματεύεται, εξετάζει, συζητά, ασχολείται (με), αναφέρεται (σε), αναλύει, αναπτύσσει, ορίζει, διαιρεί, ταξινομεί, περιγράφει, απαριθμεί, συμπληρώνει, προσθέτει, αφηγείται, διηγείται, αναρωτιέται, απορεί, ρωτά, υποδεικνύει, προτείνει, αντιπροτείνει, συμβουλεύει, συστήνει, απολογείται, εύχεται, εξεγείρεται, αγανακτεί, εκφράζει την έκπληξη του.

2. Ποσοτικής όψης: προσπερνά βιαστικά, με συντομία, αποσιωπά, παραλείπει, δεν αναφέρει/ αναφέρεται, θίγει πλαγίως, έμμεσα, επιφανειακά, εξετάζει διεξοδικά, αναλυτικά, προσεκτικά, συζητά διεξοδικά, ανοίγει – κλείνει – τερματίζει τη συζήτηση, εξαντλεί το θέμα, συμπεραίνει, προσθέτει, υπογραμμίζει, επισημαίνει.

3. Μεταγλωσσικής όψης: επεξηγεί, συγκεκριμενοποιεί (για άλλο κείμενο), παραφράζει (για άλλο κείμενο).

4. Διορθωτικής όψης: τροποποιεί, αλλάζει (τη διατύπωση), διορθώνει (τον εαυτό του/τους συνομιλητές του), ανασκευάζει τα επιχειρήματα, αναιρεί όσα είπε.

5. Διαλογικής όψης: απευθύνει το λόγο, δίνει το λόγο, ζητά το λόγο, παίρνει, υφαρπάζει το λόγο, διεκδικεί το λόγο, παρεμβαίνει, διακόπτει, απαντά, δευτερολογεί, απευθύνεται.

6. Οργανωτικής όψης: αρχίζει, προλογίζει, συνεχίζει, μεταβαίνει (σε άλλο θέμα), παρεκβαίνει, τελειώνει, καταλήγει, συμπεραίνει, ανακεφαλαιώνει. **(Το λεξιλόγιο είναι από την ιστοσελίδα του ΚΟΜΒΟΥ)**